

8

ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

Το «Πρώτο Θέμα» παρουσιάζει τα τέσσερα κείμενα των μνημονίων, συνολικής έκτασης 128 σελίδων, οι όροι των οποίων θα περιληφθούν στα νομοσχέδια που αναμένεται να ψηφιστούν στη Βουλή για να κλείσει η συμφωνία με Ε.Ε. και ΔΝΤ. Η κυβέρνηση προγραμματίζει το κοινοβουλευτικό crash test στο πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου, έτσι ώστε στο Eurogroup της 22ας Μαΐου να υπάρχει τουλάχιστον η επικύρωση της τεχνικής συμφωνίας (staff level agreement).

Τα κείμενα βρίσκονται στη μορφή του τελικού σχεδίου (έχουν σχεδόν συμφωνηθεί) και δεν προβλέπεται να αλλάξουν σημαντικά, παρότι κάποια σημεία τους αποτελούν ίσως ακόμη αντικείμενο διαπραγματεύσεων στο «Hilton». Τα κείμενα είναι τα εξής:

■ Το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (MEFP) του ΔΝΤ και το τεχνικό μνημόνιο που το συνοδεύει (TMU).

■ Το συμπληρωματικό μνημόνιο της ευρωπαϊκής πλευράς (SMoU) και αντίστοιχα το τεχνικό του σκέλος (TMU). Τα νέα μνημόνια περιλαμβάνουν τα πάντα: Τα νέα δημοσιονομικά μέτρα της τριετίας 2018-2020 (επδόματα - συντάξεις - αφορολόγητο), τις μεταρρυθμίσεις στο Δημόσιο, τα εργασιακά και τις αλλαγές στις αγορές προϊόντων, την

πολιτική για τις τράπεζες, τις ιδιωτικοποιήσεις και την ενέργεια. Υπάρχει επίσης η λίστα με τα αντίμετρα και ο τρόπος με τον οποίο θα ενεργοποιούνται. Τα βασικά σημεία, με πρώτα αυτά που τώρα έρχονται στο φως, είναι τα εξής:

1 Μέτρα 450 εκατ. ευρώ από το 2018 με περικοπές επιδομάτων ανεργίας, τέκνων, φτώχειας και φυσικών καταστροφών, στήριξης οικογενειών και επιπλέον μείωση του επιδόματος θέρμανσης κατά 58 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, προβλέπεται η κατάργηση της έκπτωσης φόρου για ιατρικές δαπάνες, κάτι που θα αυξήσει το φορολογικό βάρος κατά 121 εκατ. ευρώ.

2 Δημόσιο: μείωση συμβασιούχων κατά 1.028 άτομα. Με αίτημα του ΔΝΤ επιβάλλεται «ταβάνι» στον αριθμό των συμβασιούχων. Ο αριθμός τους όχι απλώς δεν επιτρέπεται να αυξηθεί, αλλά πρέπει να μειωθεί από 49.448 τον Δεκέμβριο του 2016 σε 49.104 τον ίδιο μήνα του 2017 και σε 48.420 τον Δεκέμβριο του 2019. Παράλληλα το μνημόνιο του ΔΝΤ απαιτεί νομοθεσία για την πρόαψη της διαφάνειας, την αξιολόγηση και την κινητικότητα, καθώς και την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων (άρα νέες περικοπές) για τα ειδικά μισθολόγια. Ο λόγος της μιας πρόληψης για κάθε πέντε αποχωρήσεις θα γίνει ένα προς τρία το 2018 εφόσον τηρούνται οι δημοσιονομικοί στόχοι.

3 Αντίμετρα μόνο με πλεόνασμα 3,7%! Σε αντίθεση με ό,τι γνωρίζαμε ως τώρα, το τεχνικό κείμενο του ΔΝΤ αναφέρει ότι τα αντίμετρα θα εφαρμόζονται όλα όταν η κυβέρνηση πετύχει τον στόχο για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ, αλλά μόνο αν υπάρχει ένα περιθώριο 0,2% πάνω από το 3,5%. Αρα ο πήχης ανεβαίνει αυτομάτως στο 3,7%.

4 Ανοικτά τις Κυριακές καταστήματα ΜΗΣΥΦΑ στα σουπερ μάρκετ. Προβλέπονται νομοθετικές αλλαγές για την άρση των περιορισμών σχετικά με το άνοιγμα των καταστημάτων τις Κυριακές. Προβλέπεται επίσης η πώληση μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων (ΜΗΣΥΦΑ) και εκτός φαρμακείων.

5 Κόφτης τέλος, επιτόπου τα νέα μέτρα αν χαθούν οι στόχοι το 2018. Το Ταμείο επισημαίνει στο δικό του μνημόνιο ότι η Ελλάδα θα πετύχει πρωτογενές πλεόνασμα 2,2% αντί στόχου 3,5% του ΑΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνει ότι αν χρειαστεί θα γίνουν «διορθωτικές δράσεις» (δηλαδή θα λαμβάνονται επιπλέον μέτρα), οι οποίες θα εξετάζονται κατά τους τριμηνιαίους ελέγχους που προβλέπουν οι αξιολογήσεις του ΔΝΤ. Παράλληλα το Ταμείο ανακοινώνει την απεργοποίηση του κόφτη.

Νέο ψαλίδι 450 εκατ. € από το 2018 στις φοροαλλαγές

Οι δανειστές απαιτούν μείωση των επιδομάτων θέρμανσης, φτώχειας και ανεργίας

ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΠΟΚΑ, ΚΩΣΤΗ Χ. ΠΛΑΝΤΖΟΥ, ΑΡΓΥΡΗ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗ, ΣΟΦΙΑΣ ΖΑΦΕΙΡΗ

6 Προαπαιτούμενα συντάξεις - αφορολόγητο. Στις κύριες συντάξεις θα μειωθεί η προσωπική διαφορά ως 22% και θα περικοπούν περαιτέρω οι συντάξεις. Δεν υπάρχει καμία αναφορά στην προστασία των χαμηλοσυνταξιούχων, άρα αν δεν αλλάξει κάτι η περικοπή της προσωπικής διαφοράς θα αρχίζει από τις πολύ χαμηλές συντάξεις. Η μείωση του αφορολόγητου στα 5.681 ευρώ θα μειώνει την έκπτωση φόρου κατά 650 ευρώ ακόμη για τους φτωχότερους.

7 Μόνιμη υπεραπόδοση για τα αντίμετρα. Η εφαρμογή των αντίμετρων θα επιτρέπεται αν διαπιστώνεται διατηρήσιμη υπεραπόδοση έναντι του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ. Στα αντίμετρα περιλαμβάνονται η μείωση φόρων για τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα, η μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης και του ΕΝΦΙΑ κατά 180 εκατ. ευρώ, καθώς επίσης στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες (π.χ. σχολικά γεύματα και επιδόματα τέκνων) και δημόσιες επενδύσεις.

8 Εργασιακά και ομαδικές απολύσεις. Ως προαπαιτούμενη ενέργεια τα γνωστά που ήδη ισχύουν στα εργασιακά παρατείνονται μέχρι τη λήξη του προ-

γράμματος τον Ιούλιο του 2018. Αυτό σημαίνει ότι συνεχίζεται με δέσμευση της κυβέρνησης η απαγόρευση της επεκτασιμότητας των κλαδικών συμβάσεων. Παράλληλα καταργείται η υπουργική απόφαση που απαιτείται ως τώρα για την έγκριση των ομαδικών απολύσεων και αντικαθίσταται από ένα σύστημα προειδοποίησης. Εκκρεμεί ακόμη ο συνδικαλιστικός νόμος.

9 ΔΕΗ και ιδιωτικοποιήσεις. Υπάρχει σαφής αναφορά στη μείωση της παραγωγικής δυνατότητας της ΔΕΗ από μονάδες λιγνίτη κατά 40%. Στο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων στο ευρωπαϊκό τεχνικό μνημόνιο υπάρχει στη τελευταία σελίδα η πώληση της ΔΕΗ (17% από το ΤΑΙΠΕΔ), καθώς και τα ποσοστά που κατέχει το παλαιό Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων σε ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ και ΑΔΜΗΕ, τα οποία επίσης οδεύουν προς αποκρατικοποίηση.

10 Διατήρηση της κατάργησης των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αλλά και της μετενέργειας, έως το τέλος του νέου προγράμματος, με δημιουργία έως τον Σεπτέμβριο του 2017 ενός αδιόριστου διοικητικού συστήματος μέσω του οποίου θα υπάρξει εξασφάλιση της αντιπροσώπευσης όλων των

κοινωνικών εταιρών στις διαπραγματεύσεις για τις κλαδικές συμβάσεις.

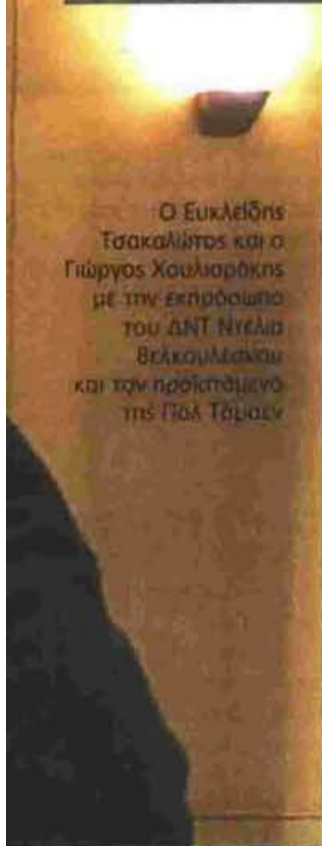
Απελευθέρωση απολύσεων, με υποχρέωση για τον εργοδότη να κάνει διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων για τουλάχιστον 30 ημέρες. Ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει στον ΟΑΕΔ τη λίστα με όλους τους απολυθέντες.

Ο ίδιος, αφού ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, οφείλει να υιοθετήσει ένα «κοινωνικό σχέδιο» μέσω του οποίου θα εφαρμοστούν ορισμένα κοινωνικά μέτρα, μεταξύ των οποίων και η εκπαίδευση ή επαναπρόσληψη ορισμένων εκ των απολυθέντων.

Αρση του δικαιώματος βέτο των αρμόδιων υπουργών σε ό,τι αφορά τις απολύσεις και αντικατάστασή του με «έγγραφο προειδοποίηση».

Απλοποίηση του Εργατικού Δικαίου, με ταυτόχρονη ενίσχυση του κατώτατου ορίου των εργαζομένων που μπορούν να συναινέσουν ώστε να προκηρυχθεί απεργία. Δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου καταγραφής των συνδικάτων, επαναπροσδιορισμός των όρων βάσει των οποίων προστατεύονται από την απόλυση εργαζόμενοι οι οποίοι είναι μέλη εργατικών συνδικάτων, εκλογίκευση του συστήματος παροχής αδειών στους συνδικαλιστές.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΟ ΝΕΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΜΕ ΔΝΤ ΚΑΙ Ε.Ε.

1

Supplemental Memorandum of Understanding Draft – 23 April 2017

1. Outlook and strategy

In July 2015, Greece requested support from its European partners to restore sustainable growth, create jobs, reduce inequalities, and address the risks to its own financial stability and to that of the euro area. In August 2015, the Hellenic Republic concluded an agreement for stability support in the form of a loan from the European Stability Mechanism for an availability period of three years. In accordance with Article 13(3) of the ESM Treaty, a Memorandum of Understanding was signed which details the conditionality attached to the financial assistance facility covering the period 2015-18. The conditionality is updated re the previous months. In order to achieve these broad objectives the update reflects the agreement in full, and the authorities

MEMORANDUM OF ECONOMIC AND FINANCIAL POLICIES [PARTIAL DRAFT]

Program objectives: Our new IMF-supported adjustment program, expected to cover the period of [date]-August 2018, will be focused on policies that can help restore macroeconomic stability and provide breathing space to mobilize broad political support for the fundamental reforms and modernization of the economy needed for Greece to succeed within the euro-zone. The program will also provide a framework for European partners to provide debt relief contingent on policy implementation to help facilitate a return to markets.

Το συμπληρωματικό μνημόνιο με τους Ευρωπαίους (SMoU) αριθμεί 51 σελίδες (αριστερά) και αποτελεί την τρίτη συμπληρωματική ανασθεώρηση (Supplemental) του αρχικού μνημονίου του ΕSM που συμφωνήθηκε τον Αύγουστο του 2015

2

Το μνημόνιο με το ΔΝΤ (MEFP) είναι το μεγάλο αγκάθι. Προβλέπει μέτρα και το 2018 και ξεκλειδώνει τη συμμετοχή του Ταμείου στο πρόγραμμα. Αριθμεί μόλις 5 σελίδες

Απαιτήσεις για να κοπούν μαχαίρι φοροαπαλλαγές και κοινωνικές παροχές ύψους τουλάχιστον 450 εκατ. ευρώ από το 2018 (και όχι από το 2019 ή το 2020) έθεσαν με το καλημέρα οι δανειστές στο τραπέζι των συνομιλιών με την κυβέρνηση. Με τα μέτρα που ζητούν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι θα δουν μείωση αποδοχών λόγω αύξησης στη μηνιαία παρακράτηση φόρου που τους γίνεται. Επιπλέον, όσοι λαμβάνουν το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα κινδυνεύουν να στερηθούν τα υπόλοιπα επιδόματα που κατά περίπτωση έπαιρναν έως τώρα.

Εναν χρόνο νωρίτερα, όμως, από το 2019, αντί για το 2020, θα πρέπει να εφαρμοστούν και οι άλλες αυξήσεις φόρων για μισθωτούς και συ-

νταξιούχους, εφόσον κρίνουν οι θεσμοί ότι είναι αναγκαίο για να επιτευχθεί ο στόχος του πλεονάσματος.

Συγκεκριμένα, το προσχέδιο συμφωνίας με το ΔΝΤ προβλέπει ότι: **1** Η κυβέρνηση δεσμεύεται για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ από το 2018 και μετέπειτα, αλλά το ΔΝΤ εκτιμά ότι τα ήδη δρομολογημένα μέτρα επαρκούν για πλεόνασμα μόλις 2,2% του ΑΕΠ για το 2018. Διαπιστώνεται δηλαδή απόκλιση 1,3% του ΑΕΠ. Δεδομένου ότι για το 2018 το ΔΝΤ εκτιμά ότι το ελληνικό ΑΕΠ θα είναι 195 δισ. ευρώ, η δημοσιονομική τρύπα που ανοίγει ανέρχεται σε 2,5 δισ. ευρώ.

2 Για να καλυφθεί το κενό στο πρωτογενές πλεόνασμα για το 2018, η κυβέρνηση δεσμεύεται για μέτρα εξοικονόμησης 450 εκατ. ευρώ.

Συνέχεια στη σελίδα 10

Συνέχεια από τη σελίδα 9

Συγκεκριμένα για:

- Επανεξέταση των μέτρων κοινωνικής πολιτικής, με:

■ κατάργηση της έκπτωσης 10% επί του φόρου των ιατρικών δαπανών που πραγματοποιούνται από τον φορολογούμενο, με στόχο την εξοικονόμηση 121 εκατ. ευρώ,

■ εξάλειψη της έκπτωσης 1,5% επί του φόρου εισοδήματος που παρακρατείται κάθε μήνα σε μισθούς και συντάξεις. Συνολικά οι μισθοσυντηρητοί θα χάσουν άλλα 68 εκατ. ευρώ ετησίως από τις αποδοχές που εισπράττουν σε μηνιαία βάση

■ επίδομα πετρελαίου θέρμανσης: μείωση κατά 50% του επιδόματος ανά δικαιούχο ή μείωση των εισοδηματικών κριτηρίων ώστε να το δικαιούνται οι μισοί (εξοικονόμηση 58 εκατ. ευρώ)

■ κατάργηση επιδομάτων για όσους λαμβάνουν το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης. Συγκεκριμένα θα χάσουν το επίδομα απροστάτευτων τέκνων (εξοικονόμηση 3 εκατ. ευρώ ετησίως). Επίσης, θα κοπούν τα επιδόματα ανεργίας για τους νεοεισερχομένους στην αγορά εργασίας (εξοικονόμηση 5 εκατ. ευρώ), τα επιδόματα φτώχειας και φυσικών καταστροφών (εξοικονόμηση 4 εκατ. ευρώ),

■ περικοπές στις δαπάνες Υγείας: χαμηλότερα πλάφον για το 2017 και το 2018 στις πληρωμές προς τους προμηθευτές του ΕΟΠΥΥ, με στόχο την εξοικονόμηση 188 εκατ. ευρώ,

■ μείωση της έκπτωσης φόρου σε μισθούς, συντάξεις και εισοδήματα αγροτών κατά 650 ευρώ τον χρόνο.

«Η μείωση θα εφαρμοστεί το 2020 ή, αν κριθεί απαραίτητο, το 2019», τονίζεται στο προσχέδιο της νέας συμφωνίας με το ΔΝΤ.

Από την 1η Ιανουαρίου του 2020 η φορολογική έκπτωση θα μειωθεί κατά 650 ευρώ, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών κάθε νοικοκυριού. Έτσι η έκπτωση φόρου για τον άγαμο θα μειωθεί στα 1.250 από 1.900 ευρώ που είναι σήμερα. Αντίστοιχα, η έκπτωση φόρου 2.100 ευρώ για γονείς με τρία παιδιά θα μειωθεί στα 1.450 ευρώ. Το ποσό της μείωσης περικλείεται σε αγκύλες και αυτό σημαίνει ότι τελεί υπό διαπραγμάτευση ως προς το τελικό ύψος της περικοπής.

Αν περάσει ως έχει η πρόταση του ΔΝΤ, αυτό οδηγεί σε μείωση του έμμεσου αφορολόγητου από 8.636 ευρώ για τον άγαμο στα 5.681, ενώ για τον έγγαμο με τρία παιδιά μειώνεται από τα 9.545 στα 6.590 ευρώ. Οι απώλειες έως 650 ευρώ τον χρόνο ενδέχεται ελαφρώς να μετριαστούν, αν και εφόσον εφαρμοστούν τα αντίμετρα, όπως αναλύονται σε ειδικό κεφάλαιο.

Και έναν χρόνο νωρίτερα...

Στο κείμενο του ΔΝΤ επεξηγείται επίσης και πώς θα κριθεί το αν τελικά η μείωση στο αφορολόγητο θα ισχύσει από το 2019 και όχι από το 2020. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι «τα μέτρα για τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων θα εφαρμοστούν το 2019, εάν το κλιμάκιο του ΔΝΤ, σε συνεργασία με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, στο πλαίσιο της τελικής επισκόπησης του προγράμματος ή γύρω στον Ιούνιο του 2018, εκτιμά ότι απαιτείται προκαταβολικά η εφαρμογή των μέτρων προκειμένου να επιτευχθεί πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% το 2019».

Αναπτυξιακά αντίμετρα, όχι παροχές

Σε εντελώς διαφορετική κατεύθυνση με την κυβέρνηση κινείται το προσχέδιο της συμφωνίας με τους δανειστές ως προς τα πιθανά αντίμετρα, σε

περίπτωση υπερπλεονάσματος το 2019, πάνω από το 3,5% του ΑΕΠ που έχει τεθεί ως στόχος.

Αντί για παροχές, το κείμενο της συμφωνίας με το ΔΝΤ (MEFP) μιλά ξεκάθαρα για «αναπτυξιακού χαρακτήρα» φορολογικά μέτρα και ελαφρύνσεις, κυρίως προς τις επιχειρήσεις και ελάχιστα προς τα νοικοκυριά.

Όπως αναφέρεται, θα συμφωνηθεί πακέτο φορολογικών μέτρων (ύψους 1% του ΑΕΠ) για την αύξηση της ανάπτυξης και, επιπλέον, στοχευμένο πακέτο κρατικών δαπανών (επίσης ύψους 1% του ΑΕΠ), το οποίο θα αρχίσει να εφαρμόζεται το 2019, αν και εφόσον επιβεβαιωθεί η εκτίμηση για υπεραπόδοση σε σχέση με τους συμφωνηθέντες μεσοπρόθεσμους στόχους στο μνημόνιο.

Τα φορολογικά αντίμετρα του 2019 (ή δέσμη μέτρων για την ανάπτυξη, όπως αναφέρονται) προβλέπουν:

α) Φοροελαφρύνσεις

■ μείωση του ποσοστού του φόρου στις επιχειρήσεις από 29% σήμερα σε 26% το 2019 (εκτιμώμενο κόστος στα κρατικά έσοδα 0,2% του ΑΕΠ),

■ μείωση του χαμηλότερου συντελεστή φυσικών προσώπων από 22% σήμερα σε 20% το 2019. Δεν αναφέρεται άλλη μείωση συντελεστών για τα φυσικά πρόσωπα. Αφορά μόνο όσους έχουν πολύ χαμηλά εισοδήματα, με στόχο να μετριαστούν οι απώλειες (κατά περίπου 10%) από τη μείωση των 650 ευρώ στην έκπτωση φόρου για μισθωτούς, συνταξιούχους και αγρότες (εκτιμώμενο κόστος για το κράτος 0,5% του ΑΕΠ),

■ προοδευτική μείωση των συντελεστών με τους οποίους υπολογίζεται η εισφορά αλληλεγγύης, διατηρώντας τα υφιστάμενα όρια εισοδήματος. Αυτό ουσιαστικά θα σημάνει ελάφρυνση κυρίως στα υψηλά,

■ επανασχεδιασμός (και όχι μείωση έως 40%) του ΕΝΦΙΑ με ελάχιστο κόστος για το Δημόσιο (μόλις 0,1% του ΑΕΠ ή περίπου 200 εκατ. ευρώ). Άρα η εισπραξη του ΕΝΦΙΑ δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από τα 2,4 δισ. από 2,65 δισ. ευρώ σήμερα.

β) Αύξηση δαπανών

Στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:

■ αύξηση των στεγαστικών επιδομάτων, σε συνδυασμό με τους περιορισμούς στο ΚΕΑ (έως 0,2% του ΑΕΠ)

■ αύξηση του επιδόματος τέκνων (έως 0,1% του ΑΕΠ)

■ σχολικά γεύματα (έως 0,1% του ΑΕΠ)

■ νηπιαγωγείο / βρεφονηπιακοί σταθμοί (έως 0,15% του ΑΕΠ)

■ μείωση της συμμετοχής των ασφαλισμένων στις δαπάνες Υγείας (μέχρι 0,1% του ΑΕΠ),

■ Υψηλής απόδοσης δημόσιες επενδύσεις όπως:

■ για την ενεργειακή απόδοση, τη γεωργία κ.ά. (0,2%-0,3% του ΑΕΠ)

■ ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας (έως 0,1%-0,2% του ΑΕΠ).

«Αν και κατά πόσο»

Η δέσμη φιλικών προς την ανάπτυξη μέτρων θα εφαρμοστεί από το 2019, εφόσον το εγκρίνουν στο τέλος του προγράμματος οι θεσμοί. Το 2018 θα κριθεί αν και ποιο ποσό θα διατεθεί για όλα ή κάποια από τα μέτρα. Αντιθέτως όλα τα μέτρα λιτότητας που συμφωνήθηκαν θα πρέπει να εφαρμοστούν απαρέγκλιτα όσο υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα κι αν επιτευχθεί.

Επιπλέον, τα φιλικά προς την ανάπτυξη μέτρα θα εφαρμοστούν μόνο αν το πρωτογενές πλεόνασμα ξεπεράσει κατά 0,2 μονάδες τον στόχο του 3,5%. Άρα για να ενεργοποιηθούν όσα από αυτά μπορούν, θα πρέπει το πρωτογενές πλεόνασμα να ξεπερνά το 3,7% του ΑΕΠ.

«Πετύχαμε πλεόνασμα 4,2%» φαίνεται να είπει ο Γιώργος Χουλιάρακης μόλις συνάντησε την Ντέλια Βελκουλέσκου στην Ουάσινγκτον. Στη φωτογραφία με τον Ευκλείδη Τσακαλώτο και τον Στέλιο Παπαδόπουλο, επικεφαλής του ΟΔΔΧ και τον άνθρωπο-κλειδί στις διαπραγματεύσεις με το ΔΝΤ

Μείωση συντάξεων το 2019

Ως προαπαιτούμενο για τη συμμετοχή του ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα, η κυβέρνηση δεσμεύεται για καθαρή εξοικονόμηση 1% του ΑΕΠ από τις συντάξεις κατά το 2019, με επέκταση του νόμου Κατρούγκαλου και στους σημερινούς συνταξιούχους.

Ωστόσο αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι ο όρος «καθαρή εξοικονόμηση» στα τεχνικά κείμενα των μνημονίων δεν ισοδυναμεί με το ύψος της περικοπής, αλλά το υπερβαίνει κατά πολύ. Ενώ δηλαδή το ΑΕΠ το 2019 εκτιμάται ότι θα έχει φτάσει ή ξεπεράσει πλέον τα 200 δισ. ευρώ, περικοπές 2 δισ. ευρώ (1% του ΑΕΠ της χρονιάς εκείνης) οδηγούν σε μικρότερη «καθαρή εξοικονόμηση» επειδή, π.χ., θα μειωθούν τα έσοδα του κράτους από άμεσους και έμμεσους φόρους λόγω μείωσης των εισοδημάτων. Αντιθέτως, πρακτικά απαιτούνται ακόμα μεγαλύτερες περικοπές (τουλάχιστον 20% με βάση συγκεκριμένους μαθηματικούς τύπους), για να αντισταθμίσουν τις παράπλευρες απώλειες από τις υφιστάμενες επιπτώσεις τους για τα κρατικά ταμεία. Στο προσχέδιο της συμφωνίας περιγράφονται δύο εναλλακτικές λύσεις για το μοντέλο των περικοπών των συντάξεων που θα επιβληθούν το 2019:

■ Γρήγορη εξάλειψη της προσωπικής διαφοράς την οποία προβλέπει ο νόμος 4387 που ψηφίστηκε πριν από έναν ακριβώς χρόνο για όσους ήταν ήδη συνταξιούχοι έως τότε.

■ Μερική περικοπή της προσωπικής διαφοράς που προκύπτει για τους υφιστάμενους συνταξιούχους. Η πρόταση αυτή της κυβέρνησης προβλέπει περικοπή μέχρι 22% στο ποσό της προσωπικής διαφοράς, αλλά αυτό το ποσοστό έχει τεθεί σε αγκύλες και τελεί υπό διαπραγμάτευση. Επιπλέον, επειδή δεν καλύπτεται έτσι το ύψος της ταυτόχρονης μείωσης στις (ήδη τοσκουρωμένες) επικουρικές συντάξεις. Ακόμη, αναστέλλονται οι τμηματικές αυξήσεις για όλες τις συντάξεις κατά τη τριετία 2019-2021 ώστε να επιτευχθεί καθαρή εξοικονόμηση 1% του ΑΕΠ έως το 2019.

ΤΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΜΕ ΔΝΤ
 Ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες και στις 36 σελίδες του τεχνικού μνημονίου με το ΔΝΤ (TMU). Ξεχωρίζει η απαίτηση διασφαλίσει ότι τα μέτρα του 2020 δεν θα κριθούν αντισυνταγματικά

ΤΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΜΕ Ε.Ε.
 Είναι 36 σελίδες και περιλαμβάνει τις λεπτομέρειες για την πώληση των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ και του 17% του μετοχικού κεφαλαίου της Επικείρησης

Αναφορά-«μυστήριο» στη Ν.Δ.

Στη σελίδα 3 του μνημονίου του ΔΝΤ (MEFP) υπάρχει μια αναφορά στη Νέα Δημοκρατία που προκαλεί ερωτηματικά. Πρόκειται ουσιαστικά για μια υποσημείωση αναφορικά με το μέτρο της μείωσης του αφορολόγητου που προγραμματίζεται να εφαρμοστεί το 2020. Στην υποσημείωση η κυβέρνηση, η οποία συνολογεί το μνημόνιο με το ΔΝΤ, εμφανίζεται να υπόσχεται ότι η Ν.Δ. θα εφαρμόσει τα μέτρα!

«Θα παράσχουμε διαβεβαιώσεις στο προσωπικό του ΔΝΤ ότι η Ν.Δ. υποστηρίζει την προτεινόμενη μεταρρύθμιση του φόρου εισοδήματος και θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι η νομοθεσία θα εφαρμοστεί σε μορφή και χρονοδιάγραμμα το οποίο είναι σύμφωνο με τις δεσμεύσεις της Ελ-

λάδας στα έγγραφα του προγράμματος», αναφέρει το συγκεκριμένο σημείο στο MEFP.

Η ίδια αναφορά υπάρχει στο τεχνικό μνημόνιο αλλά κάπως πιο ουδέτερα καθώς δεν υπάρχουν στην αρχή οι λέξεις «θα παράσχουμε».

«Πείτε μας ότι δεν είναι αντισυνταγματικό»

Ενα άλλο «διαίτηρο» σημείο των κειμένων αφορά τη δικαιοσύνη και εμφανίζεται αμέσως μετά την αναφορά στη Ν.Δ. και στα δύο κείμενα του Ταμείου. Στο τεχνικό κείμενο του ΔΝΤ αναφέρεται το εξής: «Το υπουργείο Οικονομικών θα διαβουλευθεί με τις αρμόδιες ανώτατες δικαστικές αρχές στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων του υπουργείου Δικαιοσύ-

νης και ανεξάρτητων νομικών εμπειρογνομόνων για να επιβεβαιώσει ότι ο χρόνος υλοποίησης της μεταρρύθμισης του φόρου εισοδήματος (και της δημοσιονομικής δέσμευσης για τη στήριξη της ανάπτυξης) είναι σύμφωνος με το ελληνικό Σύνταγμα, και για αυτό το θέμα θα παράσχουν νομική γνωμοδότηση στο προσωπικό του ΔΝΤ ως το τέλος Μαΐου 2017».

Τι σημαίνει αυτή η δυσνόητη πρόταση; Πολύ απλά ότι το ΔΝΤ εμφανίζεται να ζητάει από την κυβέρνηση να προσφέρει διαβεβαιώσεις ότι το υπουργείο Δικαιοσύνης και οι ανώτατες αρχές της Δικαιοσύνης κρίνουν ότι τα μέτρα μετά και τα αντίμετρα που θα νομοθετηθούν από τώρα για μετά τη λήξη της θητείας της, δηλαδή για το 2020, δεν είναι αντισυνταγματικά.

Στοπ στους φοροελέγχους προ του 2012

Τα πάνω κάτω στους φορολογικούς ελέγχους φέρνουν όσα προβλέπονται στο προσχέδιο της συμφωνίας με το ΔΝΤ. Το Ταμείο απαιτεί να μπει τέλος στις απανωτές παρατάσεις παραγραφής των φορολογικών υποθέσεων με τις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο επεκτείνει - και αναδρομικά - τους φορολογικούς ελέγχους πολύ πέραν της προβλεπόμενης από τον νόμο 5ετίας. Η απαίτηση αυτή τίθεται σε μια στιγμή που τρέχει το πρόγραμμα ελέγχων στις καταθέσεις για αδικαιολόγητη προσαύξηση περιουσίας από το 2002 και μετά. Επιπλέον, τις αμέσως επόμενες μέρες έχει οριστεί η εκδίκαση στην Ολομέλεια του ΣτΕ των προσφυγών κατά των παρατάσεων του χρόνου παραγραφής - με θετική απόφαση του Τμήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου υπέρ της δικαιοσύνης των παρατάσεων αυτών. Το ΔΝΤ, όμως, απαιτεί να κοπούν μαχαίρι οι παρατάσεις παραγραφής - και συγκεκριμένα:

■ Οι φορολογικοί και ασφαλιστικοί έλεγχοι εναρμονίζονται. Θα πρέπει να εστιάσουν πλέον σε «ζωντανές» υποθέσεις της τελευταίας τριετίας και όχι σε αυτές του μακρινού παρελθόντος, αξιοποιώντας πληροφορίες από τις πρόσφατες δηλώσεις των φορολογουμένων. Θα αξιοποιούνται και πληροφορίες από εξωτερικές πηγές, όπως τα δεδομένα των

τραπεζών για τις ηλεκτρονικές πληρωμές. Επιπλέον, θα συνεκτιμώνται κριτήρια δυνατότητας πληρωμής των φόρων (π.χ. κερδοφορία, ανάλυση κόστους/κέρδους, ρευστότητα κ.λπ.).

■ Για τα φορολογικά έτη πριν από τα συνηθισμένα όρια παραγραφής (δηλαδή πριν από το 2012) θα πρέπει να ακυρωθούν οι εντολές ελέγχου. Από αυτές τις υποθέσεις θα παραμείνουν ανοικτές μόνο οι περιπτώσεις για τις οποίες η φορολογική διοίκηση έχει ήδη επιβεβαιώσει σοβαρή φοροδιαφυγή μέσω ελέγχων και για ύψος πάνω από τα 150.000 ευρώ.

Η εξέλιξη αυτή αποτελεί ανατροπή στους ελέγχους για τις λίστες Λαγκάρντ και άλλες, καθώς και για τα εμβάσματα εξωτερικού, που έχουν ως αφετηρία τις φορολογικές δηλώσεις και τα στοιχεία καταθέσεων από το 2000 και μετά. Επιπλέον, η κυβέρνηση θα δεσμεύεται ότι οι εισαγγελικές παραγγελίες που εκδίδουν δικαστικές αρχές για υποθέσεις φοροδιαφυγής (εκτιμάται πως ξεπερνούν ήδη τις 10.000) δεν θα πρέπει να επιβαρύνουν τον φοροεισπρακτικό μηχανισμό. Οι εισαγγελίες θα έχουν τη δυνατότητα να αποστέλλουν πληροφορίες στη φορολογική διοίκηση, αφήνοντας στη διακριτική της ευχέρεια τη χρήση τους.

Τι ζητούν για τράπεζες - capital controls

Οι ελληνικές αρχές οφείλουν να εφαρμόσουν απαρέγκλιτα όλα τα συμφωνηθέντα και οποιαδήποτε αλλαγή σε αυτά θα πρέπει να λάβει χώρα μετά από συνεννόηση με τους θεσμούς. Στόχοι των μέτρων που θα ληφθούν είναι:

- α. Ομαλοποίηση της ρευστότητας και πληρωμών, αλλά και ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας.
 - β. Αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
 - γ. Ενίσχυση της διακυβέρνησης.
 - δ. Ενίσχυση της οικονομικής ανταπόκρισης των δανειζομένων.
- Capital controls:** Οι επιπτώσεις της εφαρμογής των capital controls θα

πρέπει να παρακολουθούνται επισταμένα και ταυτόχρονα να ενημερώνονται και οι θεσμοί. Οι Αρχές, σε συνεννόηση με τους θεσμούς, μπορούν να προχωρήσουν σε σταδιακή άρση των capital controls, λαμβάνοντας όμως πάντα υπόψη την οικονομική κατάσταση του τραπεζικού συστήματος. **Μη εξυπηρετούμενα δάνεια και ανοίγματα:** Ως προαπαιτούμενο οι ελληνικές αρχές και η Τράπεζα της Ελλάδος θα πρέπει να στοιχειοθετήσουν τους όρους βάσει των οποίων θα λειτουργήσει μία δευτερογενής αγορά μη εξυπηρετούμενων δανείων. Παράλληλα η Τράπεζα της Ελλάδος, σε συνεργα-

σία με την ΕΚΤ και του SSM, θα πρέπει να προχωρά σε τακτική επόπτευση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) των τραπεζών και να εξετάζει τη στρατηγική που ακολουθούν τα ιδρύματα προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που έχουν τεθεί. **Εξωδικαστικός συμβιβασμός:** Στόχος, η ένταξη στον εν λόγω μηχανισμό μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων με χρέη άνω ενός συγκεκριμένου ορίου, συμπεριλαμβανομένων και χρεών προς το Δημόσιο. **Πτώχευση:** Οι Αρχές οφείλουν να εφαρμόσουν συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις στον Πτωχευτικό Κώδικα.